

Talous- ja velkaneuvonta Oikeusaputoimistoissa

13.09.2023

**TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÄDGIVNING**

**OIKEUSAPU- JA
EDUNVALVONTAPIIRIT**

**RÄTTSHJÄLPS- OCH
INTRESSEBEVAKNINGSDISTRIKTEN**

Esityksen kulku

- Mitä talous- ja velkaneuvonta on ja miten voi ottaa yhteyttä
- Taloudenhallinta
- Mitä tehdä, jos on maksuvaikeuksia
- Velkojen järjestelykeinoja
- Myyttejä

Mitä talous- ja velkaneuvonta on?

Tietojen ja neuvonnan antoa talouden sekä velkojen hoidosta.

Velkojen ratkaisumahdollisuuksien selvittäminen ja avustaminen niiden hakemisessa.

Avustaminen taloudenpidon suunnittelussa.

Huom! Asiakas tekee kaikki päätökset itse. Talous- ja velkaneuvoja opastaa sekä avustaa.

Milloin asiakkaaksi?

- Kun taloustilanne askarruttaa
- Kaipaavat apua talousasioissa
- Haluat saada rahat riittämään paremmin
- Haluat saada raha-asiat tasapainoon
- Laskun maksu viivästyy
- Sinulla on liikaa velkaa

← → ↻ https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index.html#

> Oikeus.fi

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÄDGIVNING

yhdeystiedot suomi

Etusivu Apua talousvaikeuksiin Talous haltuun Laskut myöhässä Pysäytä velkaantuminen

Talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvontaa saa valtion oikeusaputoimistoista. Neuvonta on maksutonta.

> Lue lisää talous- ja velkaneuvonnasta

Asioi sähköisesti

Asioi sähköisesti sinulle sopivaan aikaan.
> Lue lisää sähköisestä asioinnista

Soita talous- ja velkaneuvontaan

Voit saada jokaisesta oikeusaputoimistosta palvelua myös puhelimitse.
> Siirry toimistojen yhteystietoihin

Sovi tapaaminen

Jos toivot tapaamista, ota yhteyttä puhelimitse tai sähköisen asiainnin kautta.
> Lue lisää etätapaamisesta
> Siirry toimistojen yhteystietoihin

Kysy chatissa

Klikkaa chat-painiketta ja keskustele nimettömästi talous- ja velkaneuvojan kanssa.
Neuvonta suomeksi ma-pe 15-17

Chat ma-pe 10-12

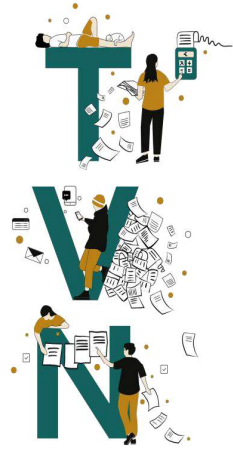
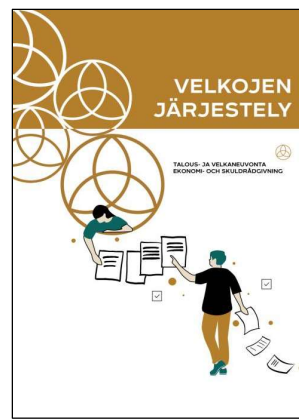
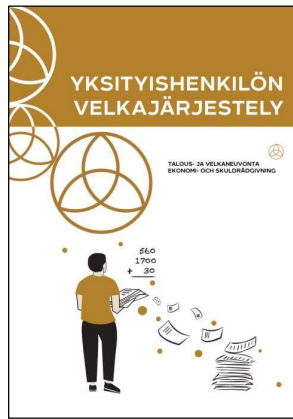
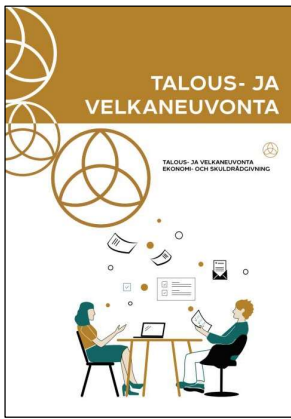

Taloudenhallintaa hankaloittavia asioita

Talous- ja velkaneuvonnan uudet esitteet ja materiaalit

Talous- ja velkaneuvonnan uudet esitteet sisältävät perustietoa palvelusta, tietoa velkojen järjestely vaihtoehdoista ja perustietoa yksityishenkilön velkajärjestelyistä. Ovat ladattavissa ja tulostettavissa nettisivuilta: www.talousjavelkaneuvonta.fi

Taloulosaamisen esitekokonaisuus

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÄGNING

TALOUDELLISET VALINNAT

Ärjessä tekemäsi valinnat vaikuttavat talouteksi tasapainoon. Pienistä päätöksistä syntyy suuri voima.

1. RAHAT RIITTÄMÄÄN

Värisä rahaa ruokaan kello kuukaudella. Suunnitella etukäteen esimerkiksi viikon ateriat ja siihen ostokset. Ruokavainat voi jakaa tasaisesti jokaiselle viikolle.

Hyväksytty
5 euroa/kuukausi
(5000 euroa)

Hyväksytty
5 euroa/kuukausi
(5000 euroa)

2. POHDI VALINTOJASI

Uusin tehdyistä pienistä valinnoista voi muodortua suuria summia. Pöytäkirja olohuoneen vuodessa, jos vähentävät muutamasta asiasta vähän? Vuosittain säästöt voivat ylittää.

Säästä vuodessa, jos haluat vähentää
Harkitse muutamasta 40 € viikossa
Harkitse muutamasta 100 € viikossa
Harkitse muutamasta 200 € viikossa
Harkitse muutamasta 300 € viikossa
Harkitse muutamasta 400 € viikossa

3. KILPAILUTA SOPIMUKSET

Voit säästää rahaa kilpailuttamalla esimerkiksi sähkö- ja liittymäpalveluita uusia tarjoajia käyttämällä.

Vertaile hintoja ja valitse sinun talouteesi sopivin. Tarkista sopimuksesi vuosittain.

Talouteesi sopivimmat palvelut ovat
sähkö, vesi, lämmitys, internet, tv- ja
liittymäpalvelut. Vertaile hintoja ja
valitse sinun talouteesi sopivin.

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÄGNING

MALLI TALOUSLASKELMASTA (1 hengen talous)

TULOT (€)	€/kk
Palkka	497
Soveltuva päiväraha	503
Asunomäärä	287
Toimeentulotuki	146
YHTEENSÄ	1 433

MENOT (€)	€/kk
Vuokra	570
Sähkö	25
Vesi	10
Kotivakuutus	10
Lääkintä	10
Puhelin	30
Bussilippu	55
Ruoka ja päivittäistavarat	250
YHTEENSÄ	960

KÄYTTÖRAHA (€)	
Tulot (€)	1433
Menot (€)	960
Käyttöönsä jää	473
harrastukset (€)	30
huuromäärä (€)	50
säästöön (€)	50

Tarkastele säännöllisesti laskelmaa. Varsinkin, jos elämäntilanteesi, tulot tai menot muuttavat.

www.talousjavelkaneuvonta.fi

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÄGNING

TALOUSPYÖRÄ

Talousspyörän avulla voit arvioida omia taloustaitojasi ja tunnistaa ne osat, joita voit parantaa. Pyörän avulla voit arvioida omia taloustaitojasi ja tunnistaa ne osat, joita voit parantaa.

- Pitäytkö eri taloustaidot oman arviosi mukaan asteikolla yhdestä kymmeneen.
1 = vaatii harjoittelua
5 = ihan ok
10 = hyvin hallinnassa
- Kun olet arvioinut jokaisen osan, yhstä pistestä vajaan. Pyörän avulla voit arvioida omia taloustaitojasi ja tunnistaa ne osat, joita voit parantaa.
- Jos kytty on kuusi, pistet niiden voisi vähentää eri osat. Tavoitteena on, että kaikki osat olisivat vähintään kahdeksan.
- Haluessasi voit tehdä tehtävän uudelleen kolmen kuukauden kuluessa. Onko tilanne muuttunut – miten ja miksi?

Yhdeksän erilaista työkalua talouden hallintaan: Hyvä taloudenhallinta, Taloudelliset valinnat, Askeleet kohti parempaa taloudenhallintaa, Suunnittele talouttasi, Talous haltuun, Ruokamenojen suunnittelu, Talous parisuhteessa, Talous haltuun ja Askeleet kohti omaa taloutta-

Esitteet ovat ladattavissa ja tulostettavissa osoitteessa www.talousjavelkaneuvonta.fi

OIKEUSAPU- JA
EDUNVALVONTAPIIRIT

RÄTTSHJÄLPS- OCH
INTRESSEBEVAKNINGSDISTRIKTEN

Malli talouslaskelmasta

TULOT (+)	€/kk
Palkka	497
Soviteltu päiväraha	503
Asumistuki	287
Toimeentulotuki	146
YHTEENSÄ	1 433

MENOT (-)	€/kk
Vuokra	570
Sähkö	25
Vesi	10
Kotivakuutus	10
Lääkkeet	10
Puhelin	30
Bussilippu	55
Ruoka ja päivittäistavarat	250
YHTEENSÄ	960

KÄYTTÖRAHA (=)	
Tulot (+)	1433
Menot (-)	960
Käyttöön jää =	473
harrastukset (-)	30
hupikassa (-)	50
säästöön (-)	50

Tulot

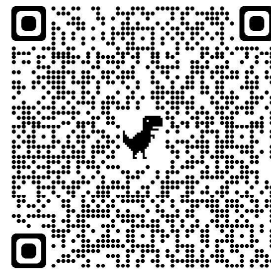
- Kirjoita paperille kaikki saamasi tulot, tuet ja etuudet
- Merkitään nettona
- Lasketaan tulot yhteen

Menot

- Listaa paperille kaikki menosi
- Ota huomioon nekin menosi, joita ei laskuteta joka kuukausi. Laske yhden kuukauden osuus ja lisää se laskelmaan
- Menoja ovat myös velkojen ja osamaksujen erät
- Mieti, onko listassa kaikki menosi
- Lasket menot yhteen

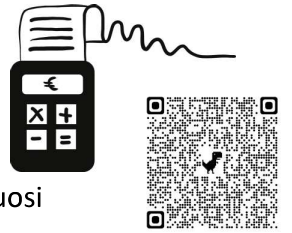
Käyttöraha

- Laskelmasta selviää, kuinka paljon sinulle jää rahaa pakollisten menojen jälkeen
- Suunnittele, miten käytät jäljellä jäävää rahaa ja säästä mahdollisuuksien mukaan
- Tarkastele listaamiasi menoja: jos rahaa ei ole tarpeeksi, mieti mistä voisit luopua ja voisiko jotain menoeriä pienentää?

Tekemällä valintoja voit säästää arjen valintojen kautta

• Kun jätä 4 muovipussia viikossa ostamatta (a 0,20€)	41,6€/vuosi
• Kun ostan hampurilaisaterian kerran viikossa, aiemman kahden sijaan	364€/vuosi
• Kun ostan halvinta spagettia (a 3,90€->0,80€) 2 x/kk	74,40€/vuosi
• Kun ostan 7 viikottaisen energiajuoman sijaan, ostan vain 3 (a 1,39€)	289,12€/vuosi
• Kun ostan vain yhden (a 3,50€) karkkipussin kahden sijasta/viikko	182€/vuosi
• Vähennän tupakoin puoleen (3-> 1 aski/ vko a 11€)	1 144€/vuosi

Mihin sinä käytät rahaasi - mihin haluaisit käyttää rahasi?

- Tutki tilitapahtumia ja ostoskuitteja
- Listaa ostokset ja niiden hinnat paperille
- Kun erittelet ostoksesi ryhmiin, hahmotat paremmin, mihin rahaa kuluu ja kuinka paljon?

Säästäminen

- Millainen mielikuva sinulla on säästämisestä?
 - Onko se kaikesta luopumista? Pelkkää kaurapuuron syömistä?
- Vai voisiko se olla enemminkin järkevien, taloudellisten valintojen tekemistä?
- Pienikin vararahasto auttaa yllättävissä menoissa. Säästät kun ei tarvitse turvautua luottoihin!
- Säästämisen voit aloittaa sinulle sopivalla, pienelläkin summalla. **Pääasia että aloitat.**

Säästövinkkejä

Suunnittele ruokia,
vertaile hintoja,
vähennä hävikkiä

Maksa käteisellä ja laita
vaihtorahat säästöön.

Ota verkkopankissa
käyttöön ns.
"säästöpossupalvelu"

Kilpailuta
sopimukset
(puhelin,
vakuutus)

Kun viet
pulloja
kauppaan, ota
rahat
käteisenä ja
laita säästöön

Kiinnitä huomiota
tilauksiin, ostoksiin,
jäsenyyksiin,
suoratoistopalveluihin

Älä elä velaksi

- Käytä vain **OMIA** rahojasi
- Älä elä velaksi
- Tee vain niitä hankintoja, joihin sinulla on varaa
- **SÄÄSTÄ JA OSTA SITTEN, KUN RAHAA ON**
- **MAKSA LASKUT AJOISSA, SÄÄSTÄT KULUISSA, KOROISSA JA ULOSOTTOMAKSUISSA**

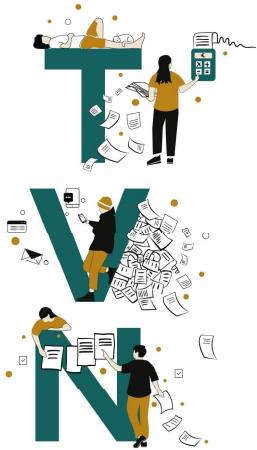
Vertaile rahan hintaa

- Jos joudut ottamaan lainaa, ota selvää, paljonko raha maksaa?
- Pankkilaina on edullisinta, kulutusluotto 4-10 %
- Vakuudettomat lainat ovat kalliita, maksimikorko on tällä hetkellä 15%
- **ÄLÄ OTA PIKAVIPPEJÄ!** Aivan ensimmäiseksi ennen yhdenkään lainan ottamista mieti, pystytkö varmasti maksamaan lainan takaisin?

Esimerkki velan kustannuksista

Laina-ajan ja kuukausierän vaikutus lainan todellisiin kustannuksiin			
Laina	3000	3000	3000
korko-%	15 %	15 %	15 %
laina-aika	15 vuotta	10 vuotta	5 vuotta
kk-erä	41,99 €/kk	48,40€/kk	71,37€/kk
korkokertymä	4 577,77€	2 808,06€	1 282,19€
kokonaiskustannus	7 557,77€	5 808,06€	4 282,19€

Pohdi asioita

- **Pohdi, mitkä seikat ovat vaikuttaneet velkaantumiseen. Kirjoita ja jäsennä tapahtumia.**
 - Mistä kaikki alkoi
 - Mitä tapahtui
 - Mitkä asiat vaikutti tilanteeseen
 - Mistä asioista voit ottaa oppia tulevaisuuteen
 - Miten olet yrittänyt hoitaa asioita? Onko se tuottanut tulosta? Mitä voit vielä tehdä?
 - Pohdi taloustilannetta, missä sinun olisi hyvä olla. Millaisia unelmia sinulla on? Mieti mitä voit tehdä niiden saavuttamiseksi.
- **Jos velkatilanteen syntymiseen on vaikuttanut erilaiset riippuvuudet (esimerkiksi peli- päihdeongelma tai shoppailuriippuvuus), hae apua.**
- **Juurisyiden hoitaminen auttaa pysäyttämään velkaantumisen**

Mitä tehdä jos on maksuvaikeuksia?

- **Pyydä lisää maksuaikaa**
 - Ota aina yhteyttä laskuttajaan ennen eräpäivää ja pyydä lisää maksuaikaa
 - Jos laskut ovat kasaantuneet: tee suunnitelma ja budjetti, miten käytät rahojasi
- **Maksusuunnitelma**
 - Sopii tilanteisiin, joissa maksujärjestelyjen avulla tilanne saadaan hallintaan
 - Akordi on velan osittainen anteeksiantaminen. Voit neuvotella akordista ennen maksusuunnitelman laatimista
 - Yleensä maksusuunnitelman tekeminen maksaa, mutta toisinaan tarjotaan myös ilmaisia maksusuunnitelmia. Älä siis sovi maksusuunnitelmia, joita et pysty noudattamaan
 - Huomioithan aina, että maksusuunnitelma sopii budjettiin

Vaihtoehdot velkojen järjestelemiseksi

- Velkojen vyöryttäminen
- Sosiaalinen luotto
- Asiakkaan oma järjestelylaina
- Ulosoton kautta maksaminen
- Takuusäätiön takaus
- Yksityishenkilön velkajärjestely (yksityishenkilöt ja yrittäjät)

Järjestelyihin vaikuttavat asiat:

Velkamäärä,
maksukyky, aika,
edellytykset ja
velkojen
vanhentuminen

Huomioi eräpäivien siirto ja maksusuunnitelmista neuvottelu

Yksityishenkilön velkajärjestely

Viimesijainen ja lähtökohdin ainutkertainen järjestelykeino

Edellytykset ja esteet lainsäädännöstä. Järjestely voidaan myöntää esteestä huolimatta

Päätöksen tekee käräjäoikeus

Kaikki velat huomioidaan

Kesto yleensä 3 - 5 vuotta

Maksut maksuvaran mukaan, pienet tulot tai maksukyvyyn puute ei ole este

Edellytykset ja esteet

Velkojen määrä maksukykyyn nähden liian suuri tai maksukyky on heikentynyt esimerkiksi sairauden tai työttömyyden vuoksi

Esteitä ovat muun muassa väliaikainen maksukyvyttömyys, piittaamaton velkaantuminen, aiempi velkajärjestely, rikosperusteinen velkaantuminen

Velkajärjestelyn voi saada esteestä huolimatta, jos siihen on painavia syitä

Ratkaisu tehdään kokonaisvaltaisesti ja tapauskohtaisesti

Talous- ja velkaneuvonta avustaa koko prosessin ajan ja myös maksuohjelman aikana

”Taloudenhallinta on pienituloisena mahdotonta”

Selvitä tulosi ja
menosi. Tutki ja
suunnittele
kulutustasi.
Aseta tavoitteet

Pysäytä
velkaantuminen
ja selvitä
tarvittaessa
velkamääräsi

Kysy apua ja
selvitä
ratkaisuvaihto-
ehdot

Vinkki! Pienilläkin teoilla voi olla suuri vaikutus omaan talouteen.

”Velat eivät vanhene koskaan”

Jokaiselle velalle on oma vanhentumisaikansa (julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset)

Velka vanhentuu yleisen vanhentumisajan perusteella 3 tai 5 vuodessa, jos velkoja ei peri sitä

Velkojen lopulliset vanhentumisajat ovat: 5, 15, 20 ja 25 vuotta

Vinkki! Talous- ja velkaneuvonta avustaa vanhentumisaikojen selvittämisessä

”Pitää olla paljon velkaa, ennen kuin voi ottaa yhteyttä talous- ja velkaneuvontaan”

Velkaa ei tarvitse olla lainkaan, kun ottaa yhteyttä talous- ja velkaneuvontaan

Talous- ja velkaneuvonta auttaa myös talouden suunnittelussa

Järjestelyjä haettaessa kokonaistilanne ratkaisee, ei velkamäärä

Vinkki! Ota yhteyttä mahdollisimman ajoissa

Velkaongelmien selviämistä edistää

Kiitos.

23.11.2023

OIKEUSAPU- JA
EDUNVALVONTAPIIRIT

RÄTTSHJÄLPS- OCH
INTRESSEBEVAKNINGSDISTRIKTEN